

Ordets liturgi for barn

Tidsramme: 20-25 minutter

Olav den hellige (29. juli)

Evangelium: Matt. 16, 24-28

På den tid sa Jesus til sine disipler; «Den som vil slutte seg til meg, han må gi avkall på sitt eget, ta opp sitt kors, og følge meg. For den som søker å frelse sitt liv, han skal miste det, mens den som setter livet til for min skyld, han skal finne det igjen. Hva gagn har vel et menneske av å vinne hele verden, dersom prisen er hans eget liv? For hva skal en mann kunne gi i vederlag for sitt liv? Ja, Menneskesønnen skal komme i sin Fars herlighet og omgitt av sine engler, og da skal han `gjengjelde enhver etter hans verk`. Og tro meg på mitt ord; Det er noen av dem som her står, som ikke skal smake døden, før de har sett Menneskesønnen komme med sitt rike.”

Øvrige lesninger: Visd. 10,10-14, Jak. 1,2-4.12

Refleksjon og hovedbudskap:

Vi feirer i dag Norges nasjonalhelgen Olav den hellige, som var den første norske kongen i middelalderen som antok kristendommen og lot seg døpe. Og selv om han ble drept i slaget på Stiklestad, før han hadde fått innført kristning av landet, så regnes han som den personen som har hatt aller størst betydning for at Norge ble kristnet på den tiden, i perioden etter år 1000. Med dette kom vikingtiden og hedendommen til ende i Norge, og med kristningen vokste et mer sivilisert, mer sentralisert og mer ordnet samfunn frem også i Norge, som i resten av Europa i denne historiske tidsepoken. Kong Olav ble raskt etter sin død kåret til helgen av folket. Han ble tilskrevet mange mirakler og helbredelser, og hans gravsted i Nidarosdomen ble et valfartssted for pilegrimer både fra hele landet - og etter hvert fra hele kontinentet.

Dette opplegget prøver å fortelle på en forståelig måte høydepunkter fra Olav den helliges liv, og barna blir kjent med hans rolle i at Norge ble et kristent land. Opplegget egner seg nok best fra 4 år og oppover, så hvis det mest er treåringer i gruppen din, er det muligens bedre å ha en sangstund med sanger som er foreslått under aktiviteter.

Til fordypning:

På katolsk.no finner du alle kapitler fra p. Olav Müllers bok om Hellig Olav. Dette er svært spennende og berikende lesning. Her: [Olav den hellige \(995 – 1030\) — Den katolske kirke](#)

Forberedelser:

Ta med:

- Globus
- stort krusifiks (evt. ett til å ha rundt halsen)
- lekesverd

Vi setter stolene i en halvsirkel rundt et lite bordalter. Alteret dekkes med hvit duk, en løper i den liturgiske fargen rød, og med to lys.

Innledning/åpning;

Vi ønsker barna velkommen, gjør korsets tegn og tenner lysene på alteret og synger en åpningssang: Dette lille lyset mitt, eller Alle, alle vil vi ha med!

Leder: Ser dere noe annerledes på alteret i dag? (Den grønne duken er byttet ut med en rød duk).

I dag er duken rød, fordi vi feirer den hellige Olav. Den hellige Olav døde for troen sin. Hvilken farge har døden? (Noen ganger svart og noen ganger hvit (vietnamesisk sørgefarge). Kanskje andre farger også? I Kirken har *martyrdøden* rød farge. Dette bruker vi når vi minnes noen som måtte dø fordi de trodde på Jesus.

Den hellige Olav døde mens han kjempet i en krig. Han ville at hele Norge skulle bli et kristent land. Under de hedenske høvdingene som rådde rundt omkring, var samfunnet voldelig og usivilisert. Høvdingers maktmisbruk rammet uskyldige og fattige mennesker vilkårlig. Dette var ondskap, og kong Olav ville ha slutt på dette. Han så at i den kristne tro, finnes muligheten til å bygge et samfunn som er fredeligere, mer rettferdig og bedre for alle. I dag skal vi få høre mer om hellig Olav.

2. Opplegg for formidling av bibelteksten

(I fortellingen om hellig Olav bruker vi barn som levende statuer, de får komme fram og være de ulike personene vi møter.)

Menneskene som bodde i Norge for lenge siden, hadde ikke hørt om den kristne Gud eller Jesus.

(Ta fram globusen. Pek på Norge:) Her ser dere Norge. Og her er landet Jesus levde i: Israel. Israel ligger veldig langt fra Norge.

Disiplene til Jesus reiste fra Israel og ut i verden for å fortelle om Jesus. Etter hvert som folk ble kjent med Jesus, ville de fortelle det videre, og slik fikk flere og flere høre om Jesus og mange begynte å tro på ham. Etter mange hundre år var det kommet kristne helt opp her (pek tydelig og vis hvert land), til Frankrike, Tyskland og England.

I Norge trodde menneskene på andre guder. Tor og Odin het noen av dem, men dette var guder som menneskene var redde for. Til slutt fikk også de i Norge høre om Jesus, og de sluttet å tro på de gamle gudene. Da var det gått over 1000 år siden Jesus ble født i Det hellige land.

Nå skal vi høre mer om hvordan Norge ble et kristent land.

Norge hadde på den tiden mange småkonger og høvdinge som fikk bestemme over sine egne områder. (Tidligere hadde det vært en konge over store deler av Norge: Harald Hårfagre som samlet Norge til et rike, men det var oppløst igjen.)

(Ta fram en stor stol.) Nå tenker vi oss at dette er kongestolen over hele Norge, og den står tom. Men så er alle dere småkonger i landet: (Pek på hver enkelt og si:) Du er konge over Oslo, og du er konge over Bergen, du er høvding over Telemark ... etc. Alle sammen likte å bestemme, og ingen ville slutte å være konge.

Så var det en mann som het Olav som ønsket å bli konge over **hele** Norge. (Ta fram en gutt som kan være Olav.) Olav var en viking. Vet dere hva en viking er? En viking reiste fra landet sitt for å røve og stjele og drepe i andre land. Vikinger er som sjørøvere, bare at de røvet på land i stedet for på sjøen. Det var en forferdelig tid, og Olav gjorde nok mange grusomme ting.

(Gi Olav et sverd). Olav hadde arvet et vikingsverd som han var veldig glad i. Når han hadde sverdet, følte han seg veldig sterk og farlig og modig.

En gang Olav var i Frankrike, fikk han bli kjent med den kristne Gud og med Jesus, som de kalte Kvitekrist. Han hørte om Jesus som hadde stått opp fra graven, og om den allmektige Gud som har skapt alle mennesker. Han lærte om det evige liv som venter på dem som ville følge Jesus. Olav begynte å tro at Kvitekrist var sterkere enn de gudene han hadde kjent hjemme i Norge, og han bestemte seg for å bli kristen og la seg døpe. (Gi Olav et krusifiks i hånden, eller rundt halsen).

Olav reiste tilbake til Norge for å bli konge og gjøre landet til et kristent land. (La Olav sette seg på den store kongestolen.) Det var viktig for han at Norge fikk nye, kristne lover som alle skulle følge, uansett om du var rik eller fattig. (I disse lovene ble det blant annet forbudt å hevne seg med å drepe andre: blodhevn, og det ble forbudt å sette barn ut i skogen for å dø.) Ikke alle likte disse

lovene, for det betydde at småkongene ikke fikk bestemme selv lenger.

Olav måtte sloss med mange av småkongene, og mange kamper vant han, og da fikk han være konge for dem. (Hvis barna sitter i en halvsirkel: La Olav stille seg foran ene siden av småkongene, og la de knele for ham. La ham gjøre det samme for den midtre del, og de kneler. Men når han stiller seg foran den siste gjengen, reiser de seg opp i stedet for å knele:) ... men til slutt kjempet ham mot noen som han ikke vant over, og da døde han. (La Olav miste sverdet og legge seg på gulvet, med korset i begge hender på brystet. La alle knele rundt ham.)

Olav hadde ønsket å være en kristen og ville gjerne tro på Jesus, men det var nok ikke alltid lett for ham å slutte helt med å være viking. (Ta opp sverdet og hold det fram.) Han var veldig glad i sverdet sitt, og med det hadde han gjort forferdelige ting. Men akkurat da han holdt på å dø, da klarte han endelig å slippe sverdet sitt. Han kastet det fra seg, og ba Gud om hjelp. Endelig skjønnte Olav at han bare trengte Gud. (Legg sverdet vekk.)

Hva skjedde etter at Olav døde? Ble ikke Norge et kristent land likevel? Det rare var at selv om Olav tapte kampen mens han levde, så vant han den etter at han døde. For nå skjønnte flere og flere at Olavs Gud var en sann Gud, og de skjønnte at Olav var en hellig mann. Mange ble friske da de ba Olav om forbønn, og mange under skjedde ved graven hans. (La alle som sitter rundt Olav korse seg).

Graven til Olav ligger under en stor vakker kirke i Trondheim. Den heter Nidarosdomen, er det noen av dere som har vært der? (Finn to barn til å være kirken, og de kan stå over Olav fra hver sin side og lage et kirketak av hendene mot hverandre.)

Vet dere hva? I dag er det dødsdagen til Olav, og dagen i går kaller vi OLSOK (som betyr Olavs aften). Og i går kveld kom det mennesker fra hele landet til Nidarosdomen for å minnes Olav og be ham om forbønn. Hele natten har det vært folk i kirken som har sunget og bedt til Gud, og tidlig i dag morges feiret de katolsk messe der, akkurat som vi gjør her i dag. Slik har vi feiret st. Olav i mange hundre år. Kanskje dere kan reise der en gang også?

La alle sette seg på plassene sine. Vis gjerne et bilde av Hellig Olav (Vedlagt: statuen som står på vestveggen på Nidarosdomen.)

Nå skal avslutte med å be den samme bønnen som de ber inni kirken i dag:

Halleluja. Hellig Olav, du som jubler med himmelens engler, be for oss at vi må bli verdige til å frembære vårt lovoffer for Herren. Halleluja.

Vi kan synge til slutt: *Alle, alle vil vi ha med.*

3.Sangforslag

Dette lille lyset mitt

Alle, alle vil vi ha med (*Min båt er så liten*, s 23)

4.Andre punkter som kan tas med

Hvis barna i gruppen din er små (2-4 år) kan dere i dag synge litt sammen. Barn i denne alderen har et stort behov for å erfare omsorg og trygghet, og det er fint å synge sanger som handler om og viser dem at Gud gir dem denne tryggheten.

I olsokmessen er responsoriesalmen denne (salme 31):

Omkved: I dine hender, Herre, overgir jeg min ånd.

Herre, til deg tar jeg min tilflukt, la meg ikke bli til skamme i evighet. Frels meg ved din rettferd,

lytt til mitt rop, kom meg hurtig til hjelp!

Vær meg et vern, en klippe, en borg til å frelse meg. Du er jo mitt berg og min borg, for ditt navns skyld fører og leder du meg.

Du vil føre meg ut av deres skjulte snarer, for, Herre, du er mitt vern. Jeg overgir min ånd i dine hender, du forløser meg, Herre, du trofaste Gud.

Herre, sannhetens Gud, du avskyr den som tjener fremmede guder. Herre, jeg tar min tilflukt til deg. La ditt åsyn lyse over din tjener og frels meg i din godhet!

Alternativt opplegg hvis gruppa med barn i søndagskolen bare er veldig små:

Forslag til sanger med de minste barna:

- Jeg er trygg hos deg (*Adoremus* 186, nr. 14 på NUKs barnesang-cd)
- Gud er så glad i meg (*Adoremus* 130, nr. 4 på NUKs barnesang-cd)
- Min båt er så liten (*Barnesalmeboka* 127, nr. 21 på NUKs barnesang-cd)
- Når det stormer (*Min båt er så liten*, nr. 22 på NUKs barnesang-cd)
- Jeg er med dere alle dager (*Adoremus* 184, nr.13 på NUKs barnesang-cd)
-

5. Avslutning:

Vi tar hverandre i hendene og ber velsignelsen sammen: Velsign oss Gud Fader, velsign oss Guds sønn, velsign oss Gud, du Hellige Ånd.

Så går vi rolig tilbake til messen.

